

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ
Обществен съвет

ПРОТОКОЛ

№ 170

На 2.04.2024 г. се проведе заседание на **Общественния съвет** към ЦИК.

ПРИСЪСТВАХА:

Ива Лазарова – председател на **Общественния съвет**, **Институт за развитие на публичната среда**;

Стефан Манов – зам.-председател на **Общественния съвет**, **Българско сдружение за честни избори и граждански права – Пловдив**;

Божидар Василев – **Зона за трансатлантически просперитет**;

Дончо Пачиков – **Българско сдружение за честни избори и граждански права – Национална асоциация**;

Надежда Гологанова – **Гражданска инициатива за свободни и демократични избори**;

Румен Василев – **Сдружение „Нова алтернатива“**;

Цветелина Пенева – **Сдружение „Демокрация и законност“**;

Цветозар Томов – представител от **Централната изборителна комисия**.

Заседанието бе открито в 16 часа и 15 минути и председателствано от госпожа Ива Лазарова – председател на Обществения съвет към Централната избирателна комисия.

* * *

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Уважаеми колеги, откривам редовното заседание на Обществения съвет към Централната избирателна комисия.

Д н е в е н р е д:

1. Обсъждане и приемане на предложения от ОС към ЦИК във връзка с писмо от ЦИК с входящ номер ЕП 23-7/28.03.2024 г.

2. Разни.

Имате ли предложения за друг дневен ред? Няма.

Предлагам ви да гласуваме предложения ви проект за дневен ред.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Предлагам промяна на първа точка, становище и предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Да стане: Обсъждане и приемане на становище и предложения.

Два различни документа ли ще са или един, който е становище с предложения?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Един единствен документ да бъде. Аз написах четири, пет писма по този въпрос. Мотивирах се защо да бъде становище. Почти никой не възрази. Напоследък в комуникацията започнахте да употребявате становище, вместо предложения. Затова предлагам първа точка да бъде: Обсъждане и приемане на становище и предложения от ОС към ЦИК във връзка с писмо от ЦИК с входящ номер ЕП 23-7/28.03.2024 г.

Трябва да е становище и предложения според мен, каквито са и ги има.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: В писмото ЦИК очаква от нас да изпратим предложения, то не е точно становище. Становище ще е този документ, който готвим от наше име с препоръките по отношение на предстоящите избори. Предложението ми е да е обсъждане и приемане на предложения във връзка с писмото.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Имаш предложение за дневен ред, аз имам предложение за промяна на първа точка.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Цветелина Пенева и Надежда Гологанова искат думата.

ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Първо искам да призова да бъдем оперативни на днешното заседание. В тази връзка предлагам да приемем кратък регламент за изказвания, подобно на изказванията, които се правят в други комисии, за да имаме време да вземем отношение по въпросите. Тъй като искам да бъдат оперативна, не съм съгласна да бъде становище, държа да бъде предложение и ще се мотивирам защо. Правим предложение, писмото ни е насочено към Централната изборителна комисия. Това не пречи да стане публично, като бъде публикувано на страницата на Обществения съвет. Там имаме раздел предложения. И след като изпратим това предложение отдолу, ще напишем изричен текст, че молим Централната изборителна комисия нашето предложение да бъде публикувано на страницата на съответното място в раздел предложения. Благодаря.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: И аз исках да кажа, че за мен това е по скоро предложение, а не становище, както съм написала за заглавие на документа. Този въпрос, който Дончо Пачиков поставя, е не кой документ обсъждаме, а заглавието на документа. Дали да е становище и предложения на Обществения съвет или да е предложения на Обществения съвет. Ако искате да го обсъдим извън дневния ред, ако искате да го приемем като точка от дневния ред от рода на документ с предложения на

Общественият съвет, а когато започнем да разглеждаме точката, първият ни подвъпрос ще е заглавието на документа.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Благодаря на Цветелина Пенева за предложението да сме оперативни. Ако останем на предложения, можем да помолим Централната изборителна комисия в сайта на Комисията в раздела на Обществения съвет в подраздел предложения, да публикува. Ако е становище, Централната изборителна комисия независимо дали е съгласна или не, е длъжна по правилата да го публикува. Това ми е основното съображение. Нека от това да изхождаме, от рационалността, а не да помолим, а те не били поискали. Надявам се да сте ме разбрали.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Понеже Дончо Пачиков предлага да гласуваме, дали да е становище или предложение, нека да гласуваме предложеното от Дончо Пачиков, да е становище документа, който ще изготвим.

Който е за становище в заглавието, моля да гласува.

Стефан Манов и Дончо Пачиков гласуват за.

Който е против, моля да гласува.

Гласували против Румен Василев, Цветелина Пенева, Ива Лазарова, Надежда Гологанова, Божидар Василев.

Моля да гласуваме дневния ред.

1. Обсъждане и приемане на предложения от ОС към ЦИК във връзка с писмо от ЦИК с входящ номер ЕП 23-7/28.03.2024 г.
2. Разни.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Аз предлагам първа точка да се преформулира накрая на предложения за разяснителната кампания.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: След редакцията на Надежда Гологанова точка първа придобива следния вид:

1. Обсъждане и приемане на предложения от ОС към ЦИК във връзка с разяснителната кампания за предстоящите избори.

2. Разни.

Който е за, моля да гласува.

Цветелина Пенева, Румен Василев, Ива Лазарова, Надежда Гологанова и Божидар Василев гласуват за.

Който е против, моля да гласува.

Дончо Пачиков против.

Стефан Манов въздържал се.

Предлагам ви да вървим към тези предложения на Обществения съвет. По забележките на Дончо Пачиков и Надежда Гологанова трябва да има заглавие. Разбира се, че трябва да има заглавие. Предлагам ви следното – Предложение на Общественият съвет към Централната изборителна комисия във връзка с разяснителната кампания за предстоящите избори.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Да влизаме ли в конкретика, какви ще са изборите или само за предстоящите избори?

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: По скоро си мисля за предстоящите избори от гледна точка на това, че до голяма степен вероятно ще са две в едно. Колеги има ли необходимост от конкретика кои ще са предстоящите избори или предстоящите избори е достатъчно.

СТЕФАН МАНОВ: Предстоящите избори е достатъчно. Във връзка с информационната кампания в предложенията включихме текстове свързани с комуникационната стратегия, относно машинното гласуване. Това не е чисто информационна кампания. Можем да използваме някакъв друг термин.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Съображението на Надежда Гологанова е, че във втория параграф в текста, в който се споменава, че предложенията са по покана на Централната изборителна комисия, която със свое писмо и т.н., та този параграф трябва да се включи в придружителното писмо. Това е повече от ясно и напълно разбираемо и от

тази гледна точка ви предлагам да изключим този втори параграф, след което да добавим ново изречение, което е във връзка с разяснителната кампания за предстоящите избори. Общественият съвет към Централната изборителна комисия представя накратко своите предложения. И нататък вървим към предложенията, които всички вие имате пред себе си.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Многократно писах, че документ без правно основание се счита за нищожен. Какво правим по този въпрос? Писмото на Централната изборителна комисия изпратено до Общественият съвет, няма как да бъде основание, тъй като нито е нормативен документ, нито е поднормативен документ, а е комуникация между нас. Да решим този въпрос. Да не започваме да правим нещо без заглавие, както беше до момента. Сега вече имаме и заглавие, но правните основания би следвало да съществуват.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Те се обръщат към нас като към Обществен съвет за предложения. Аз съобразявайки се с това, което ти писа, Надежда Гологанова и Стефан Манов и текстовете които са били включвани в предишни анализи и становища на Общественият съвет, ви предлагам в края на документа или под всяка страница под него, ако искате да запишем стандартните изречения. Общественият съвет към Централната изборителна комисия включва представители на български неправителствени организации, наблюдаващи изборите в страната. Създаден на основата на чл. 55 от Изборния кодекс и според своите правила е консултативен орган към Централната изборителна комисия, с основна цел да съдейства за осигуряване на прозрачност, демократичност и честност в Изборния процес. Общественият съвет работи независимо от изборната администрация и за работата си членовете му не получават възнаграждение.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз не съм против този пояснителен текст, но той е пояснителен. А основанията погледнете, която искате заповед на

правителството, всичко там започва с правни основания. А това, което е под черта е пояснителна част към документа, а не основна част. Аз съм го предложил. Ако искате да го подложим на гласуване, за да са ясни нещата, а не утре да се каже, че Общественият съвет се появява от време на време и нищо не прави. Това се отнася към определени организации, не към целия Обществен съвет. Да го гласуваме.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Направи конкретно предложение, какъв текст точно искаш да запишем.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз съм го изпратил многократно. Там е написано, на основание чл. 55 т.н. и еди-кой си член от Правилата за работа на Общественият съвет и във връзка с писмо еди-кое си на Централната изборителна комисия, Общественият съвет изразява следното становище и предложения и продължаваме нататък към точките.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Искаш това да е изнесено в самото начало ли?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Не да е изнесено, а това да е самото начало. А това, което се предложи за под черта, то си е стандартно и аз не съм против това. Но той е пояснителен текст. Обърнете внимание когато има стандартен текст и нещо трябва да се даде под черта, там се пише едно номерче 1, 2 и под черта се пояснява нещо си. Ние казваме правните основания и това са ни правните основания. Не може едно писмо да бъде правно основание, то не е нормативен документ. Нека нашите документи да изглеждат нормално. Не може да се работи по този начин, както досега сме работили. Нека постепенно да оптимизираме нещата. Когато съобщаваме нещо един на друг, ние не можем да разкажем, а ние даваме информация за. Нека постепенно да влизаме в такт. Предложих как да бъде началото на този документ. Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Цветелина Пенева има думата.

ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Дончо, както ти написах и в нашата комуникация преди няколко дни, аз съм против специално в това писмо да слагаме правни основания и ще се мотивирам защо. Правни основания обикновено се слагат в документ, когато някои организации, физическо или юридическо лице, са му отнети правата и тя се позовава на някакъв член в закона или в наредба, за да може да упражни тези права. В случая ние нямаме такива отнети права, а напротив Централната изборителна комисия се обръща към Обществения съвет, да споделим с тях какви идеи и предложения имаме за разяснителната кампания. В случай, в който Централната изборителна комисия не се съобразява с Обществения съвет, за мен е нормално и логично да напомним на Централната изборителна комисия какво казва Изборния кодекс и Правилника. В случая както аз разбирам от писмото, Централната изборителна комисия ни кани да споделим нашите идеи и не виждам в едно писмо за споделяне на идеи, да трябва да се изтъкват правни основания. Ние не сме в нарушение, за да искаме да се изтъкнем с този леко бюрократичен език, който се получава. Нека не забравяме, че споделянето на идеи не е пледоария в съдебна зала и да не обръщаме нашата комуникация в тежко бюрократична комуникация, защото това е в момента споделяне на идеи. Аз съм против комуникацията между организации да бъде само чисто правна. Специално в този случай това е и моят мотив, защо не искам да пишем правни основания. Всички знаем какви са правните основания и защо съществува Общественият съвет и на какво основание пише тези писма и идеи.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Само да припомня, в продължение на последното изказване, припомнете си разказа на госпожа Ива Лазарова, как е възникнала тази покана. Имало е закъснение с изпращането на писмото, след което то е предатирано и е пристигнало при нас. Това на какво ви прилича. И в тази връзка това е второто основание, за което държа на това нещо. Нашата

комуникация наистина не е най-официална, не сме в съдебна зала. Това означава ли, че като изпращаме нещо на председателя на Централната изборителна комисия трябва да пишем име и фамилия. Нека да го гласуваме.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Ако иска Централната изборителна комисия ще се съобрази, ако иска ще ни изпрати покана. Когато ние не сме поканени, ние имаме право да се обърнем към тях.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Предлагам ви да гласуваме предложението на Дончо Пачиков. Ако бъде прието ще добавим този параграф, за който той е писал. В противен случай ще вървим нататък по текста, който имаме.

Който е за да се пише това пояснение за функционирането и ролята на Общественият съвет от чл. 55 от Изборния кодекс, моля да гласува за.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Това не е пояснение, това са правни основания.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: В самото начало да се включат тези правни основания.

Който е за в самото начало на текста на тези предложения да се включат правните основания, залегнали в чл. 55 формулирани от Дончо Пачиков, моля да гласува за.

Гласували за: Дончо Пачиков, Стефан Манов.

С два гласа за и пет против не се приема това предложение.

Моля да вървим нататък по текста, който и вие имате.

Вървим към точка 1 по отношение на гласуването с хартиени бюлетини.

СТЕФАН МАНОВ: Първият параграф остава ли или не остава.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Първият параграф остава. Разяснителната кампания за изборителите е ключов елемент в изборния процес... и така следващите две изречения, след което отпада параграф 2 и

вървим с едно ново изречение, което да въведе читателят в последващите текстове.

Новото изречение е във връзка с разяснителната кампания за предстоящите избори. Общественият съвет към Централната изборителна комисия представя накратко своите идеи.

СТЕФАН МАНОВ: Аз възприемам идеята, че това е вътрешна кореспонденция между Централната изборителна комисия и Общественият съвет, работа така да се каже. Тя е делова, но не формална. Аз мисля, че първия параграф е ненужен, защото това са очевидни неща и ако бяхме писали статия, примерно в някоя медия да обясняваме, да защитаваме, но аз лично не виждам за какво и те може да го приемат като някакъв вид подигравка. Ние не знаем какво е разяснителната кампания. Ако беше за външна комуникация за медии разбирам, това има своята логика.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Доколкото разбирам направо отиваме на точка № 1. Горните изречения Стефан Манов ги смята за излишни, аз се присъединявам към това мнение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Това което казваш, доколкото разбрахме, е първия параграф да отпадне, защото вървим към някаква вътрешна кореспонденция с Централната изборителна комисия и практически, ако вървим по-нататък към изпращане към медии, този параграф е добре да присъства за широката публика, но не и за Централната изборителна комисия.

Да започнем с във връзка с ваше писмо еди-кое си и ви представяме нашите предложения и да вървим към първа точка.

В първа точка са събрани предложенията по отношение на гласуването с хартиени бюлетини. Като в тази първа точка са и изготвяне на материали свързани с коректното попълване на бюлетината.

Представяме своите предложения:

Първа точка да стане „по отношение на гласуването с хартиени бюлетини“ или „предложение по отношение на гласуването с хартиени бюлетини“. Зависи как ще е преформатирано предишното, въвеждащото изречение.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Постоянно променяме нещо в текста. Текстът който е при мен започва с нещо друго. По отношение на хартиените бюлетини и се изброяват нещата.

Моето предложение беше: По отношение гласуването с хартиени бюлетини Общественият съвет предлага. Това е във връзка с мнението на инж. Василев, че трябва да говорим с тези хора, а не да им разпореждаме какво да правят.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Има въвеждащо изречение, което казва: Във връзка с разяснителната кампания Общественият съвет предлага и заради това няма нужда да се повтаря във всички точки. Чисто граматически е било необходимо съкращаването.

Махаме първите два параграфа и въвеждащото изречение става: Във връзка с разяснителната кампания за предстоящите избори Общественият съвет към Централната избирателна комисия представя своите предложения:

Първа точка най-чисто би било да звучи по следния начин: По отношение на гласуване с хартиените бюлетини.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Така съм съгласен.

СТЕФАН МАНОВ: Въвеждащото изречение преди малко ме попитахте дали имам идея за това, как да го променя. Понеже споменах, че разяснителната капания е нещо конкретно, а ние предлагаме малко комуникационна стратегия, но да не го казваме и това. Мисля, че можем да почерпим именно от чл. 55, в който се дефинира каква работа върши Общественият съвет. Той казва за осигуряване на прозрачност, демократичност и честност в изборите. Можем да кажем следното. Във

връзка с подготовката на разяснителната кампания на Централната изборителна комисия за предстоящите избори и осигуряване на честни и прозрачни избори, на повече информираност и прозрачност в изборния процес предлагаме. Информираниост изобщо, на публиката, участниците в него, на гражданите, на обществото. Да не го изброяваме.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз предлагам Стефан Манов да си формулира изречението и да го напише.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Във връзка с разяснителната кампания на Централната изборителна комисия за предстоящите избори и осигуряване на повече информираност и прозрачност, Общественият съвет към Централната изборителна комисия представя своите предложения.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Това за заглавие ли е или за първо изречение.

СТЕФАН МАНОВ: Може и за двете, но в случая мислех за първото изречение, защото махнахме параграфите, това е въвеждащото изречение за точките надолу. Да не казваме писмо номер и да кажем за какво им пишем, за да не пишем относно.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Ако искате първо да се обективираме върху това, дали всички сме съгласни относно предложенията, които правим, а накрая да оставим текстовата обработка на писмото, защото много бавно ще вървим, ако вървим изречение по изречение. Първо да видим обединяваме ли се относно предложенията, които им предлагаме, а после да се редактира и да се оформи самото писмо, самият документ, ако сте съгласни. Така по-експедитивно ще се движим.

СТЕФАН МАНОВ: Нека да вървим напред, но това изречение да го имаме предвид, ако останалото не налага то да бъде сменено и да го валидираме. Ако се налага да го сменим, ще го сменим.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Продължавам с първа точка.

По отношение на гласуването с хартиени бюлетини са залегнали следните предложения:

- Изготвяне на материали, свързани с коректното попълване на бюлетината;
- Създаване на материали, включващи и примери за най-често срещаните за грешки при попълване на хартиени бюлетини (отделен клип, плакат);
- Поставяне на фокус върху преференциалното гласуване и кога бюлетина с отбелязано предпочитание за кандидат е действителна/недействителна.

Искате ли да коментирате нещо по темата? Тъй като всички, които се включват днес вече сте коментирали и сте се включвали с предложения, фактически този текст, който всички гледаме е изготвен от нас, ако имате допълнителни коментари, сега е момента да ги кажете.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Който има коментари да ги е изпратил досега. Тук няма промени, няма спор. Да преминаваме към гласуване на точка 1 и след това към точка 2.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Предлагам да гласуваме така вписаните три предложения в точка 1.

Който е за, моля да гласува.

Гласували за: Дончо Пачиков, Цветелина Пенева, Божидар Василев, Ива Лазарова, Стефан Манов, Румен Василев.

Продължаваме с точка втора. Това са предложенията по отношение на машинното гласуване.

СТЕФАН МАНОВ: Трябва да се види редакцията, защото от Copy Paste не става смислена. Създаване на материали включващи примери и най-често срещаните за грешно попълнени хартиени бюлетини. Трябва „примери“ да отиде след „най-често срещаните“. Редът на думите не е естествен.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Да оставим това на председателя да го свърши и да преминем към точка втора.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Продължаваме с точка втора.

- Да се изтъкнат предимствата на машинното гласуване по отношение на невъзможността да бъде подаден недействителен вот;

- В случай на избори 2 в 1 в информационната кампания да се обърне специално внимание на начина, по който ще бъде организирано машинното гласуване и последователността на визуализациите на екрана на машините. Включително да се постави фокус върху допусканите грешки от избиратели на предходни избори 2 в 1. Например, ако има първи екран аналогичен на изборите на 14 ноември 2021, да се припомни на избирателите, че ако изберат да гласуват само за единият вид избор, няма да имат възможност да се върнат и да гласуват за другия.

В следващите няколко предложения, те към този момент не са форматирани. Стефан Манов би ли искал да ги подредиш така както ти се струват най-удачни, тъй като са в частта повече прозрачност по отношение на машинното гласуване.

Тъй като има много тирета и булети измежду тях, на които някой може би е загубил смисъла, така ли да ги прочета или искаш да са разместени, да има някаква редакция.

СТЕФАН МАНОВ: Аз лично съм изключително затруднен от начина по който се работи по този документ. Аз лично не знам какво е пипнато спрямо моя начален текст. Когато се работи без цветове или без какъвто и да е знак, аз не мога да сравнявам буква по буква, ред по ред. Това, което съм написал намирам, че е логично. Това което сега откривам трябва да го анализирам. Не може в петък да ми се казва, за понеделник трябва да си написал всичко при положение, че от четири месеца Централната избирателна комисия не намери време да ни отговори на два имейла. Аз не мога да работя така. Ако ще работим да си изпращаме

текстове, в които редакциите не са видими, значи някой трябва да ми назначи две секретарки и някой с фулмастер да ми покаже какво е променено. Защото аз нямам това физическо време да гледам кой ми е променил текста.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Оттеглям си предложението Стефан Манов да го представи. Прочитам така както е с условието, че малко по-късно ще бъде форматирано, за да изглежда по-добре. Важното сега е да се запази основното му значение.

Продължавам с точка втора.

- В рамките на комуникационната стратегия на Централната изборителна комисия относно машинното гласуване, се препоръчва увеличаване на прозрачността на процеса и гарантиране на повече доверие, в т.ч.:

- подготвяне и извършване на своевременно необходимите стъпки, позволяващи достатъчно ранно предаване на необходимите елементи за установяване на съответствие на СУЕМГ на МЕУ, БИМ, БИС и да се комуникира проаткивно за това.

- подготвяне на документ "стъпка по стъпка" на разбираем за широката публика език, в който да се описват основните етапи по подготовка на СУЕМГ за даден избор. В т.ч. да се разяснят популярно механизмите и защитите осигуряващи сигурността на процеса и невъзможността за нерегламентирана намеса, в частност промяна или подмяна на софтуера. Този документ да почива на плана за провеждане на избори с използване на машинно гласуване, който ЦИК следва да изработи:

Да се предвидят също така:

1) он-лайн излъчване не само на довереното изграждане на софтуера за инсталиране, но и на установяването на съответствието в Министерството на електронното управление;

2) он-лайн излъчване на операциите по зареждане на софтуера в СУЕМГ от помещенията на фирмата-изпълнител;

3) непрекъснато присъствие на двама комисари или представители на администрацията на ЦИК в помещенията, в които се извършва зареждане на софтуера в СУЕМГ от фирмата-изпълнител

- предвиждане на широко комуникирана и предвидената процедура по извадкова проверка за коректност на инсталирания софтуер в СУЕМГ чрез случаен подбор в склада на съхранение на вече инсталираните машини, в присъствието на наблюдатели и регистрирани партии.

Това са предложенията по отношение на машинното гласуване.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Предложенията от моя гледна точка аз твърдя, че са абсолютно на място. Единствено думата „комисар“ би следвало да бъде сменена с членове на Централната изборителна комисия. Комисари има само в полицията в момента, поне доколкото знам структурата на държавния апарат, всичко друго е перфектно.

За неподготвени хора звучи малко странно, но всичко е написано точно така, както и аз бих си го представил и както би следвало да бъде и нещо, което въобще никога не е правено до момента. Особено ми харесва онлайн излъчването. И в момента имаме онлайн излъчване, но всеки от нас би могъл да се намеси и да каже свои съображения. Ако има онлайн излъчване с обратна връзка за външни участници. За мен всичко друго е перфектно, освен ако решим да го добавим това нещо, за възможност за обратна връзка. За да има пълна прозрачност трябва да има пълен достъп. Ето сега заседанието на Централната изборителна комисия се излъчва, но като не мога да се намеса и да кажа нещо като предложение и като мнение, каква е ползата от това, че се излъчва. Никъде в Изборния кодекс не е казано, че може да се спира микрофона. Точките са перфектни, само с тази добавка, няма комисари, това са членове на Централната изборителна

комисия. Ако има възможност да добавим, при онлайн излъчване с възможност за обратна връзка.

Впоследствие аз пледирах и някои се съгласиха, Надя Гологанова например, да поканим тези два отдела към Централната изборителна комисия да присъстват на нашите заседания. Тези неща могат да бъдат изяснени, ако те имат въпроси. Да гласуваме втора точка и да вървим нататък.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Който е за така включените предложения във втора точка, моля да гласува.

Гласували за: Дончо Пачиков, Ива Лазарова, Румен Василев, Цветелина Пенева, Надежда Гологанова, Стефан Манов, Божидар Василев.

Към нас се присъедини и господин Цветозар Томов.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Благодаря, че господин Томов се е присъединил. Имам молба към председателя на заседанието с няколко изречения, да ви поясни какво сме направили до тук, за да може да се включите в нашата дейност компетентно и информирано.

СТЕФАН МАНОВ: Да си завършим точките. Останаха още две.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Накратко за господин Томов. Обсъждаме предложенията, които Общественият съвет към ЦИК иска да изпрати на Централната изборителна комисия във връзка с писмото за разяснителната кампания. Така, след като обсъдихме предложение по отношение на гласуването с хартиени бюлетини и тези по отношение на машинното гласуване, преминаваме към обсъждане на предложение по отношение на целевите групи на разяснителната кампания, което е точка трета от нашия документ. В нея са включени две предложения.

- Определяне на конкретни целеви групи с оглед създаване на специфично съдържание, подходящо за всяка една от тях; Такива целеви групи могат да бъдат изборителите в малките градове и в селата, където на последните местни избори бяха констатирани изключително високи нива

на недействителни бюлетини респективно 18 и 20%, при само 4,9% в столицата и 12% в областните градове;

- Изработване на специфично съдържание, ориентирано към хората, които ще гласуват за първи път на предстоящите избори. Включването като целева група на младите избиратели, която усилено да бъде адресирана, може да допринесе за повишаване на гражданската активност в изборния процес.

Това са двете предложения тук. Ако искате да ги гласуваме.

Който е за, моля да гласува.

Гласували за: Дончо Пачиков, Божидар Василева, Румен Василева, Цветелина Пенева, Надежда Гологанова, Ива Лазарова, Стефан Манов.

Продължаваме с точка четвърта.

Това са предложения по отношение на каналите за разпространение на разяснителната кампания/материали:

- Избор на различни комуникационни канали, чрез които да бъдат достигнати отделните целеви групи. Така например, дейностите по кампания на терен биха били по-скоро насочени към по-възрастното население. Гласуващите за пръв път от друга страна ще бъдат по-лесно достигнати чрез използването на онлайн инструменти (социалните мрежи). Изборът на максимално разнообразен подход при подбора на комуникационни канали ще помогне на разяснителната кампания на ЦИК да достигне максимално широк кръг от избиратели;

- Изискване от общинските администрации да бъдат поставени информационните материали, част от разяснителната кампания, на местата, на които са изложени избирателните списъци (например плакати с най-често допусканите грешки от избирателите при попълване на хартиена бюлетина и при гласуване с машина);

- Взаимодействие с държавни институции, чиито администрации са специфично ориентирани към предоставяне на услуги на гражданите, за да може информационните материали да бъдат разположени на повече публични места с голям поток от граждани (например пощенски клонове и др.;).

- Централната изборителна комисия би могла да изиска от районните изборителни комисии да инициират демонстрации на машинно гласуване по места. Комисията от своя страна може да публикува централизирана информация за това. Тя следва да съдържа график с конкретни адреси, където ще се проведат “открити уроци” по гласуване с машина.

Централната изборителна комисия може да поеме и централна инициатива, например чрез контактите с университетите за набиране на студенти-доброволци или училища с ученици от XI и XII клас, за демонстрация на машинно гласуване. Такава една кампания ще намери резонанс и по цел мобилизиране на младите изборители.

Цветелина Пенева и след това Стефан Манов има думата.

ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Напълно се присъединявам към всичко, което в момента се дискутира и съм за.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Стефан Манов и след това Дончо Пачиков.

СТЕФАН МАНОВ: Аз не съм сигурен, че имам пред себе си последният документ, който прочете, защото в интегриран вариант за XI и XII клас го нямам на екрана.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Това е допълнение от по-рано днес, направено от Надя Гологанова.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Това писмо съм го писала днес сутринта, какъвто беше срока за допълнителни предложения.

СТЕФАН МАНОВ: Имам две бележки. Първата ми бележка е следната. Ние трябва да сме достатъчно конкретни, за да сме полезни. От

общии фрази ми се струва, че ефект няма. Когато говорим за фокус групи трябва да кажем, за кои фокус групи смятаме, че е необходимо.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Няма фокус групи.

СТЕФАН МАНОВ: Целеви групи. Дейностите по кампанията биха били насочени по скоро към по-възрастното поколение. Тогава защо да говорим тук конкретно, а в точката която съм предложил аз, за тези плакати, които да се лепят по избирателните списъци да не се каже, че става дума с фокус, с акцент върху избирателите от селата и малките градове, където знаем, че е по-голям процента на недействителните бюлетини. Още повече, че в хоремага където е списъка в селото, всички влизат и излизат през него. Докато в големия град никой не знае къде е залепен списъка и никой не го гледа. Животът в малкия град и в малкото село има много повече досег с витрината, където е избирателния списък, отколкото живота в големия град. Искам да кажа, че за да сме полезни задраскването на моите думи, които съм казал с акцент са селата и малките градове. Това е за второто тиренце.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: По отношение на целевите групи е включено това, което си написал. Избирателите в малките градове и селата, където на последните местни избори бяха констатирани и т.н.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Това е в трета точка първото тиренце.

СТЕФАН МАНОВ: Аз не мога да работя с документи, които не са track changes с червен цвят. Аз отварям имейл с прикачен файл и по него работя. Ако има друг, може да съм го пропуснал. Имам последния документ, в който е задраскан моя текст.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Госпожо председател, предлагам ви изпратете този вариант, който четете в момента на господин Манов по електронната поща, за да може да е информиран. Когато говорим за различни канали, не знам в коя точка беше, предлагам да бъде „всички възможни канали“.

След това по отношение на демонстрация на машинно гласуване, много точно и на място е казано, но искам да припомня, че в миналото се предоставяше по една машина на партии, които са заинтересовани и в тяхната си кампания, те да проведат демонстрация. Ако искате това бихме могли сега да го добавим. Това в миналото беше добра практика. Аз конкретно помагах на две партии да си уредят този въпрос формално и да получат такива машини. Да добавим и „партии“, там където бяха демонстрации. Когато казваме ученици XI и XII клас, предлагам да заличим XI и XII и да кажем навършили 18 години и това казва всичко. Защото някои хора ще кажат, че е съмнително да са на 18 години. Може да са повтаряли някои класове или да са започнали по-късно, навършили 18 години казва всичко.

Разчитам да чуя конкретно предложение, за да може да вървим по-интензивно напред.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Предложението на Стефан Манов е включено в точка 3. Четем документа, който съм изпратила до всички на 1 април, когато се уговоряхме за заседанието днес. Прикачен е този файл. Ние гласувахме преди малко точка трета.

Цветелина Пенева има думата.

ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Дончо Пачиков не мога да приема всичките забележки, които преди малко каза. Аз искам само да прочета едно изречение. Това което в момента предлага председателят, последната редакция на документа звучи по следния начин.

„Избор на различни комуникационни канали, чрез които да бъдат достигнати отделните целеви групи.“ Тук акцентът е, че различните целеви групи ще бъдат достигнати по различен начин. Не можем да напишем избор на всички възможни комуникационни канали чрез които достъпват отделните целеви групи. Това за мен размива смисъла на изречението и не е това, което искаме да кажем. Напротив искаме да кажем, че към тези

които ще гласуват за първи път ще се обърнем по социални медии, а към по възрастното население или това, което живее в малките населени места примерно ще потърсим такива информационни табла на терен. Така че всички възможни няма да е така точно.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз не съм направил никакви забележки. Аз направих предложение. За да бъдем перфектни, ако искате спираме се на някаква конкретика, която няма голям смисъл. Да го кажем по следния начин. „Комуникационни канали подходящи за съответната целева група.“ Това би казало всичко. различни не казва всичко.

СТЕФАН МАНОВ: Централната избирателна комисия би могла да изисква от районните избирателни комисии да инициира демонстрация на машинно гласуване по места. Това нещо не се ли случва вече. Поне на времето го имаше. На последните избори не знам дали са го правили. Имам предвид последните парламентарни избори, април 2023 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Зависи от добрата воля на районната избирателна комисия или иска да го прави, или не иска да го прави. Те си правеха едни графици и никой не може да разбере става ли нещо, има ли машина някъде, или не става нищо. Друго ще е, ако ЦИК им каже в последната седмица ще направите във всеки район, колкото общини имате и пр. и ще направите толкова на брой обучения.

СТЕФАН МАНОВ: Трябва да се прередактира. Трябва да се каже: Централната избирателна комисия трябва да приеме инструкция към районните избирателни комисии за кампания от демонстрации на машинно гласуване по места. Централизирана информация за тази кампания да бъде публикувана на страницата на ЦИК. Така мисля, че е по-ясно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Да, добре.

СТЕФАН МАНОВ: Документът, който вчера е изпратен по обяд е заличено, защото сега сравних с моето предложение, са заличени в точка 4, второ тиренце думите „в това число предвидените в точка 1 материали с

фокус избягване на грешките при попълване на хартиена бюлетина, по конкретно с фокус селата и малките градове. Това нещо го няма във второто тиренце. Да се изисква от общинските администрации, да бъдат поставени информационните материали част от разяснителната кампания на местата, на които са изложени избирателните списъци, това в големите градове е напълно ненужно, защото хората не ходят там. Докато в хоремага на село или в малкото градче, където има две секции в читалището и всички минават пред този списък, има смисъл да се сложи плаката. Това исках да кажа с този фокус.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: С фокус върху по-малките населени места.

СТЕФАН МАНОВ: В точка три в първото тиренце сме дали тази терминология. В малките градове и селата респективно 18 – 20 процента недействителни бюлетини, това излиза директно от нашия анализ, затова използвам същите термини по-долу, тъй като реферирам към предвидените материали. Както го оформите, но идеята ми беше да сме конкретни, защото там има смисъл и има ефект.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Това предложение на Стефан Манов за изготвяне от страна на Централната избирателна комисия на инструкция към РИК, ОИК, СИК и т.н., мисля че е по-точна формулировка. Приемам я и нека така да остане.

Има едно оперативно предложение. На следващото заседание председателстващата предстоящото заседание 5, 10 минути преди обявеното начало да изпраща последния вариант на документите, които ще разглеждаме. Да няма тези неща кое сме видели и кое не, а това ни губи време. Предлагам го, ако искате го приемете. Предлагам тази точка да я считаме за практически завършена, да гласуваме и да продължаваме нататък.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Преди да гласуваме искам да кажа, че предложението е това, което е на работната ни среща в петък и е дошло и е обобщено още в неделя, след което е изпратено до всички вчера. Така че всички гледаме едно и също нещо. Единствената добавка от сега беше по отношение на учениците навършили 18 години, тъй като това не е включено в това предложение и Надя Гологанова беше изпратила до имейлите на всички и го спомена и тук и сега ви го прочетох. Така че всички би следвало да гледаме едни и същи неща. Процедурата, по която се бяхме разбрали да работим, е спазена. Разбрах добавките и коментарите на Стефан Манов, те са записани и после в крайния документ ще бъдат включени. Предлагам да гласуваме така включените предложения в точка 4.

Който е за, моля да гласува.

Гласували за: Дончо Пачиков, Божидар Василева, Надежда Гологанова, Цветелина Пенева, Румен Василев, Ива Лазарова и Стефан Манов.

По отношение на края на такъв документ, след като му отрязаме въвеждащото изречение, предлагам последния параграф да остане само изречението: Общественият съвет към Централната изборителна комисиия подкрепя действията на комисиията по отношение на разяснителната кампания и остава на разположение, да обсъди и разшири така изложените идеи, ако Централната изборителна комисиия счита, че те биха подпомогнали провеждането на по-ефективна кампания. Естествено то подлежи на корекции, защото може да стане и по-смислено.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Това което забелязвам, че при обобщаването на всички неща, които сме изпратили не се забелязват моменти, които някои хора считат за съществени, а аз считам за задължителни. Тук ще се възползвам от думите на госпожа Гологанова, че би било добре и тя го подкрепи, някои се съгласиха с мълчаливо съгласие, но би било добре на

наше заседание да поканим двете звена – обучително звено и звено машинно гласуване от състава на Централната изборителна комисия, които са по Изборния кодекс и т.н., за да може тези въпроси да ги обработим с тях. И това да бъде пета точка от въпросните предложения към Централната изборителна комисия. Какви са ми мотивите.

В Централната изборителна комисия основният състав от хора са специалисти с юридическо образование и такава практика. Така че тук има специфични моменти, особено от техническа гледна точка, които трудно биха били разбираеми от общата маса на хора, които засега са членове на Централната изборителна комисия. И в тази връзка, ако ние добре се информираме, тези две звена в Централната изборителна комисия - обучителното звено и машинното звено, тогава те биха били на по разбираем език за общата група на Централната изборителна комисия и по-добре да изяснят нещата. Аз не мога да разбера това защо е отрязано, но да беше поставено на дискусия по някакъв начин, уважаема госпожо председател.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Само държа да отбележа, в петък ти предложи на Румен Василев да обобщи всички предложения, които постъпват по имейлите, така че каквото сме получили е обобщено и събрано. Двата отдела е чудесно да ги поканим, но те нямат отношение към нашите предложения в момента. Можем да ги запознаем, ако искате да ги поканим и да напишем писмо към тях и да се включат на нашето следващо заседание. Не виждам какво има да дебатирате. Мисля че всички биха били съгласни с такова предложение.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Нека да се включи като точка в предложенията и да бъде към предложенията. Защо изключвате точка без да имате мотиви и без да ме информирате, а дори не го споменавате. Не може така.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Не съм се съгласила с предложението на Дончо Пачиков да каним представители на обучително звено и

машинно гласуване, а използвах предложението му и го преформулирах. Като моята идея е, когато наше становище или документ, който произведем има отношение и към някое от звената в ЦИК, да изпращаме и до тях съответното становище или част от становище, което касае тяхната дейност, за да може и те да имат достъп до тази информация, а не само до ЦИК. Това беше моята идея.

СТЕФАН МАНОВ: Има ли такива звена създадени? Има ли обучително звено и звено за машинно гласуване създадено към ЦИК?

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Господин Томов е тук, може да се обърнете към него и да попитате.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Да конкретизирам въпроса на Стефан Манов, кои са водещите членове на Централната изборна комисия, които отговарят за това, за да може да комуникираме с тях. На мен лично не са ми известни. Господин Томов, моля да поясните кои са хората, за да може да комуникираме с тях.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: По принцип може да коментирате с всеки член на Централната изборна комисия. Никой от нас няма само една функция в комисията, не сме толкова много хора. За разяснителната кампания аз нося пряка отговорност от ръководството на комисията, а за машинното гласуване отговаря Емил Войнов. Включват се почти всички колеги в едното и в другото.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Въпросът ми беше много конкретен. След като има обучително звено по Изборния кодекс, кой води това звено? Не може да отговарят всички от Централната изборна комисия. Това никъде го няма. Общата отговорност е обща безотговорност, както е известно от нашия продължителен опит.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: От ръководството на Комисията, което се състои от един председател и четирима заместник-председатели и

секретар, за изборната кампания отговарям аз, освен това се включват още доста колеги.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: А за обучителното звено?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: То е част от изборната кампания.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Това означава ли господин Томов, че вие отговаряте за обучителното звено и за звеното за машинно гласуване персонално от името на Централната избирателна комисия.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Няма такъв тип на разпределение на отговорности. За машинното гласуване от ръководството отговаря Емил Войнов.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: А за обучението на РИК и СИК?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Обучението аз не го отделям от изборната кампания. Ние още не знаем, дали ще има избори две в едно и на кои дати ще бъдат тези избори. Трудно е да се очаква, че към този момент може да се предприемат някакви конкретни стъпки. При обсъждането на всеки важен въпрос, а това са едни от най-важните въпроси по време на кампания, се провеждат работни обсъждания в състава на цялата Комисия. Няма да се съглася господин Пачиков, че това означава размити отговорности. Ние не сме йерархична организация. Ние вземаме само колективни решения.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Разделихме разяснителна от обучителна кампания, като под разяснителна разбираме информационна насочена към избирателите, а под обучителна разбираме методически указания и обучителни материали, клипове за СИК и тях в момента ги извадихме от това, което в момента правим.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Това върши работа и за двата избора.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Трябва да има тази разлика, но днес приключи срока за първата обществена поръчка, която обявихме по отношение разяснителната кампания. Аз не разбирам какво значи да се

обърнете към определени хора от комисията. Поканете когото смятате за необходимо и ако той има възможност да се отзове. Имайте предвид, че като навлезем в активния период на организация на изборите, проблемът време ще възниква. Аз се надявам, че тези предложения, които обсъждате в момента ще стигнат до ЦИК още утре, ако е възможно, за да може да ги обсъдим в четвъртък. На мен ми се струва, че по уместно би било, казвам лично мнение, да помислите за съвместна среща по тези въпроси. Аз във всеки случай имам намерение да направим такова предложение пред ЦИК, след като получа вашите предложения, за да участва всеки един член на ЦИК и член на Общественият съвет, който проявява интерес и да ги обсъдим, кое може практически да се реализира и за кое няма да ни стигнат силите. Някои от нещата, които чух, ще ме извините, но са в сферата на добрите пожелания. Аз искам конкретно да си представя как можем да направим от всяка добра идея конкретна практика. С нещо ще се справим, с нещо няма, така го виждам.

СТЕФАН МАНОВ: Аз имах желанието да поясня. По силата на чл. 56 а, създаден 2022 г., Централната изборителна комисия създава звено за управление на машинното гласуване. Съставът, начина на формиране, щатните служители и функциите и задачите на звеното се определят с правила приети от Комисията. Правилата се публикуват на интернет страницата на Комисията. Това, което Дончо Пачиков визира, е това звено. Това не е създадено и такова не съществува. Централната изборителна комисия не си е изпълнила закона. Това беше начин да кажем, къде ви е звеното? Няма такова.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Това ли искате да кажете. Аз ви разбрах, че говорите за съвместна работа, а не да търсим за какво да се упрекваме взаимно. По отношение на чл. 56 на ЦИК са необходими експерти. Имаше една история с това, че едни хора, които бяха обучени за тази работа се оказа, че няма как да сътрудничат на ЦИК, но да не ви занимавам с това.

Има двама назначени експерти. Сигурно има и трудности с намирането на достатъчно хора, с които да направят функциониращо звено. Това не касае разпределението на функциите в членската маса на ЦИК, аз така разбрах въпроса ви.

Мина и един конкурс, на който не се явиха подходящи кандидати. Намирането на айти специалисти не е никак лесна задача.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Господин Томов, сега аз не мога да кажа, че съм удовлетворен от информацията, която получихме. Стефан Манов конкретизира нещата. За нас би било интересно да имаме пред себе си документ или представа за дейността на тези две звена, какво влиза в техните права и задължения, за да може по-оперативно да комуникираме с Централната изборителна комисия. Ние сега работим на тъмно. Правим някакви предложения на някой, не е ясно кой е и не е ясно как ще ги изпълнява, но по този въпрос мисля вече да приключим. Работата за нас е ясна, тези две звена не са формиранни.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Кое не ви е ясно след като Централната изборителна комисия с подпис на председателя и на секретаря ви е предложила да направите предложения. Това ли не е ясният субект? Централната изборителна комисия се обръща към свой помощен орган.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Предлагам да приключим с първа точка и да минаваме към втора, тъй като остават само 29 минути до възможния административен край на това заседание. Да преминем към следващия въпрос. Този въпрос за мен, а предполагам и за всички останали е ясен.

Има някакво мероприятие, което Централната изборителна комисия подготвя за 19 април, ако правилно съм разбрал. Има ли информация за това или няма. Може да съм чул грешно.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: За какво мероприятие?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Ако вие господин Томов не сте информиран, значи при мен информацията е погрешна.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Вашият въпрос не мога да го свържа с нищо конкретно, така както ми го задавате.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Значи няма такова мероприятие и моята информация е погрешна и приключваме по този въпрос.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Значи вие знаете нещо за това мероприятие, кажете какво е.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: При мен дойде информация, че Централната изборителна комисия подготвя нещо като пресконференция или каквото и да било като название, може би заседание, може би кръгла маса на 19 април във връзка с подготовката на изборите.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Нямам информация, но това което знам, че винаги в активната фаза на кампанията имаме една встъпителна пресконференция, след което продължаваме с редовни пресконференции веднъж седмично. Това е практика на Централната изборителна комисия от много години насам. В рамките на мандата на тази комисия винаги така сме започвали кампаниите с един брифинг и после с последващи брифинги. Тези брифинги се ръководят от говорителя на комисията.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Благодаря за отговора господин Томов.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Може и на 19 април да са определили дата и да не съм бил там, когато са я определили. Обикновено в четвъртък ги правим.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Предлагам ви да продължим с **точка втора** – р а з н и.

Това, което искам аз да ви кажа в нея, е по отношение на гласуването на предишното заседание на Обществения съвет решение, да подготвим становище във връзка с предстоящите избори, по което започнахме работа. Всички вие сте го получили. Впоследствие получихме писмото от ЦИК миналата седмица и преориентирахме работата си, за да изготвим настоящето предложение. Това становище, за което се разбрахме

да изготвим и гласуваме, имаше краен срок до 29 март, всеки от вас да изпраща предложения. С предложения се включиха някои от нашите колеги. Вие сте видели документа обединен в едно. Предложението ми е да си дадем още веднъж срок до петък тази седмица, за да можем в събота и неделя със Свилена Гражданска и Стефан Манов да обобщим, ако има нови постъпили предложения. И на заседание на следващата седмица да гласуваме предложенията във връзка с кампанията за предстоящите избори и както решихме на миналото заседание, да изпреварим 60 дневния срок, който ако изборите са на 9 юни ще започне да тече след 9 април, като го изпратим своевременно преди 9 април до Централната избирателна комисия.

Дончо Пачиков има думата.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Имам една молба към председателя, много моля на нов имейл адрес с адресация към членовете да изпратите, за да не се обърка със старата кореспонденция. Моля ви да изпратите наново последния вариант на предложения формат на въпросното становище, за което споменахте преди малко, за да няма съмнения получил, не получил. Някой от нас работи с гугъл поща и там когато има многократни препращания на писмата се натрупват и във всички случаи е възможно нещо да бъде пропуснато. Затова предлагам чисто ново копие на писмо до всички, с последния вариант на въпросното предложение за становище, за да може да се работи по един и същи документ и да не стават ситуации получил, не получил и т.н.

Следващият въпрос който исках да засегна, тук имаше едно последно място в шеговит тон от страна на господин Цицелков, че имат отделно становище, което изглежда не желаят да споделят с нас, към Централната избирателна комисия. Би било интересно да видим тяхното становище, за да можем евентуално да се възползваме и да взаимстваме някои моменти от тях за становището, което ще готвим до петък. Засега аз

не съм получил такова писмо. Ако някой е получил, моля да го препрати, за да го видим всички.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Аз исках да кажа от гледна точка на времето, с което разполагаме, защото 9 април е следващият вторник. Така че ако искаме да сме преди 9 април трябва да направим заседанието на самия 9 април, във вторник и веднага на следващата сутрин да го изпратим. И мисля, че 60 дни се пада 10 април, защото м. май е с 31 дни и ще влезем в тайминга, който искаме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Много благодаря за пояснението на Надя Гологанова. Копието ще го изпратя с нов имейл до всички и с предложение до петък, който желае да се активизира и да изпрати свои коментари или нови предложения, ако не са могли да се включат в предишния краен срок.

По отношение на писмото, за което Стоил Цицелков писа, доколкото аз разбрах, става въпрос за техни предложения по отношение на разяснителната кампания. Той не присъства днес и не сме се запознали с това писмо какво съдържа. Той беше посочил, че то ще е по отношение на разяснителната кампания.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Беше подчертано от Стоил Цицелков, аз така разбрах, единствено на Централната изборителна комисия. Имаше някаква кореспонденция по въпроса.

Като разсъждавам в тона на госпожа Гологанова, дали има възможност и общо съгласие, да ускорим датата за последни реакции по бъдещето становище, до което стигнахме и за което благодаря на всички, да не е датата петък, четвъртък вечерта дали не е по-добре от петък през деня. И дали е възможно това заседание във връзка със становището да не е вторник, предпоследния ден, а да е в понеделник, но във връзка с екстрената ситуация, в която се намираме в момента и няма да спорим, че нещата са особени. Не сме били в такава ситуация. Правителството е

съмнително, изборите не се знае точно как ще бъдат. Ако има начин малко да ускорим нещата, мисля че ще е от обща полза за всички. Това ми е предложението.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА:

Аз давам малко информация от последното заседание. Помнете, че сме говорили преди, че понеделник не е ден, който е подходящ за повечето хора от Обществения съвет за провеждане на заседание на Съвета. По отношение на избързването няма никакъв проблем и без това активните участници в Съвета са изпратили своите предложения и те са залегнали в този проект на становище. Така че да, в имейла до всички ще помоля до 4 април четвъртък да изпращате, ако имате нови коментари, след което в петък ще получите всичко ново и актуалното, ако има такива текстове, за да може да се запознаете с тях.

СТЕФАН МАНОВ: Относно това, което беше прието като документ, независимо че не се казва становище, трайна практика в миналото е нашите документи да бъдат качвани на интернет сайта на ЦИК в частта Обществен съвет, документи. Така че в придружителното писмо, с което изпращаме тези предложения, да помолим Централната изборителна комисия да ги качи в секцията Обществен съвет. Мисля че това не е необходимо да се гласува.

Второто нещо, което искам да кажа. Колеги, тук ще съм много по-ясен и сериозен, станахме свидетели на изтриване от фейсбук страницата на Общественият съвет на записите от нашата конференция проведена на 21 февруари в Дома на Европа. Подобно действие не може да бъде извършено без участието на администратор на страницата под една или друга форма, било то изтрил го лично, било то получил съобщение от фейсбук, че поради някаква причина има оплакване, така че да реагира. До този момент според наличната публична информация, администратори са следните лица с право на изтриване. Това са Стоил Цицелков, Тодор

Гунчев, Румяна Дечева, която не е член на Обществения съвет към ЦИК. Нито едно от тези лица не е тук и затова не ми е приятно да говоря в тяхно отсъствие. За мен това е изключително тежко положение, да бъдат изтрети записите от нашето събитие и това не може да остане без реакция, без коментар. Аз съжалявам, че тези колеги не са тук, но искам тази тема да бъде по някакъв начин официално докладвана на Централната изборителна комисия, че страницата на Обществения съвет е била обект на намеса чрез изтриване на записи от официалното ни събитие, което беше проведено на 21 февруари.

ЦВТЕЛИНА ПЕНЕВА: Първото предложение, което даде Стефан Манов, изцяло се присъединявам към него. Още в началото на заседанието предложих, предложенията, които в момента ще изпратим на Централната изборителна комисия да бъдат качени на страницата на Обществения съвет в раздел Предложения, какъвто раздел има и в какъвто раздел фигурира документацията, която е от предходната дейност на Съвета. Благодаря.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Пледирах да се нарича становище. Добре, предложение да бъде и да бъде включено в раздел Предложения в сайта на ЦИК, в раздел Обществен съвет и подраздел Предложения. Това дали в следващите четири месеца ще стане да бъде включено или не. Ако е след четири месеца, е безсмислено. Да стане в някакви разумни срокове, поне малко преди изборите, ден, два или повече. Сега ще кажете, че иронизирам, но стъпвам на реални факти.

Втората част на Стефан Манов, ако сте искали да прецените себе си, всеки един от вас и заедно и поотделно, би се сетил и би признал, че тези сигнализации, тези моменти за администрирането на фейсбук групата на Обществения съвет и на електронната поща бяха казани още в момента на избора на госпожа Лазарова за председател. Госпожо Лазарова да или не.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Да.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Затова предлагам господин Манов, той така представи този въпрос, аз го поставям отдавна, но смятате, че се заяждам, което е безсмислено естествено, господин Манов да формулира това, което каза в писмен вид, да го изпрати до всички нас в Обществения съвет с копие до Централната изборителна комисия, което мисля че е реално действие и от там нататък, аз ще помоля моите сътрудници, които са айти специалисти, как това нещо да стигне до собствениците на фейсбук или както и да се нарича, с цел да можем да видим каква е работата по този въпрос, за да имаме законови основания да работим по него, защото сега имаме никакви предположения.

От друга страна, доколкото съм информиран, господин Милоев има частичен достъп, мисля че той не може да изтрива, мисля че може само да публикува. Така си мисля, но трябва контакт с него. Данните ми са косвени и са от госпожа Цветелина Пенева. В миналото сме разговаряли по този въпрос подобен с нея. Така че администрацията остава при Стоил Цицелков, при Тодор Гунчев и Румяна Дечева. Тези организации, които споменах сега, без да назовавам техните имена, те бяха препъни камък в процеса на приемане на решенията на Обществения съвет по избора на ново ръководство, във връзка с неправомерно гласуване. И второ с неправомерно упълномощаване за гласуване на организации, които не присъстват. Така че този въпрос аз смятам, че е в критичен момент. От друга страна моята организация Сдружение „Памет“ бидейки издател официално признат в интернет издателството на България, тези материали с които разполагам, те са заснети от госпожа Цветелина Пенева, постепенно аз ще ги възстановя в ютюб, там не могат да бъдат контролирани от никой плюс сайтовете, с които оперира Сдружението, там също ще бъдат показани. Всеки който желае материали, които е създал, съобщения по време на конференцията, ако иска да ги изпрати без да търси финансова компенсация за това нещо.

Рожденият ден на Централната изборителна комисия е 21 март. Рожденият ден на Общественият съвет е на 31 март. Най-важното е господин Манов, ако желае да формулира тези неща писмено за да влезем в режим на обсъждане, а не само да си говорим по между си в точка разни едни неща, които са може би.

Господин Манов приемате ли да формулирате писмено и да го изпратите. Благодаря.

СТЕФАН МАНОВ: Аз трябва да го напиша.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Аз си мислех дали като първа стъпка не трябва да пишем до тези колеги, които са администратори на фейсбук и да ги попитаме какво знаят по въпроса.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Тук става въпрос Стефан Манов да докладва конкретни факти. Какво да питаме хора, които може би не са се намесили, може това да е хакерска намеса, не се знае откъде са тези неща. трябва да бъдем информирани за това, което съобщава господин Манов. Да бъдем първо официално информирани в една процедура, в която запис няма, стенограма няма. Това нещо не съществува практически.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Имате ли нещо друго, което искате да обсъдим в точка р а з н и.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз предлагам това предложение към господин Манов да го гласуваме сега, за да е ясно за какво става въпрос. Той отговори според мен да, но ние не можем да го направим веднага, условно казано 24 часа или 48 часа, той да реши кое му е възможно и да започнем процедура по това нещо да го решаваме. Не примерно след шест месеца да кажем вярно така беше. Утре няма да го има целия този раздел Обществен съвет във фейсбук или както и да се нарича. Затова съм предупредил преди шест месеца и ще го изтъквам докато този въпрос не се реши окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Моля Стефан Манов да подготви подобно писмо, с което да питаме има ли някой от

администраторите представа какво се е случило. Ако някой друг има въпроси, коментари, предложения по точка разни?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Тук не става въпрос да питаме администраторите, тук става въпрос да съобщим по между си факта на отсъствие на материали. Когато установим ще продължаваме нататък да разследваме. Ние ще направим собствено разследване. Това ще бъде през администрацията на фейсбук. Там ще имаме всичко, часове и каквото трябва. Благодаря ви.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Предлагаш Стефан Манов да напише едно писмо до всичките организации, с което да ги уведоми, че е забелязана такава и такава липса на фейсбук страницата на Обществения съвет. И в такъв случай аз предлагам да сложим едно допълнително изречение последно, че моли администраторите да напишат, дали имат някаква представа какво се е случило.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Последното изречение за момента е излишно. Първо трябва да влезем в процедура и тогава да я развиваме. Ако започнем да ги питаме имат ли представа, аз говоря чисто по човешки, въпреки че имам специални отношения към тези хора, те могат да се усетят засегнати. Нека да констатираме факта и тогава да отиваме нататък.

СТЕФАН МАНОВ: Колеги, може би не сме се разбрали. Аз исках да информираме Централната изборителна комисия, че материали от фейсбук страницата на Общественият съвет са премахнати, без да е известно кой, защо и кога.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Това, което вие подготвихте и казахте да, адресирано до всички организации от Общественият съвет плюс имейла на ЦИК. Така го казах и това, което казвате е абсолютно на място и аз съм съгласен с това. Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Разбрахме се какво иска да каже Стефан Манов, разбрахме и съображенията на Дончо Пачиков.

Стефан Манов има тази задача. Ако нямате други коментари въпроси и предложения ви предлагам да закроем днешното заседание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВА ЛАЗАРОВА: Закривам заседанието.

/ Заврито в 18.00 часа /

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Ива Лазарова

Стенограф:

Силвия Михайлова